

VOL. No. 03 ISSUE No. 2 FEBRUARY 2017 PRICE 30/-

બાળકો અને નવયુવાનો માટે

જમાદીયુસ્સાની હિજરી સન ૧૪૩૮

ફેબ્રુઆરી - ૨૦૧૭

અંક-૨

الحمد لله على ما يورثه من الخير والبر

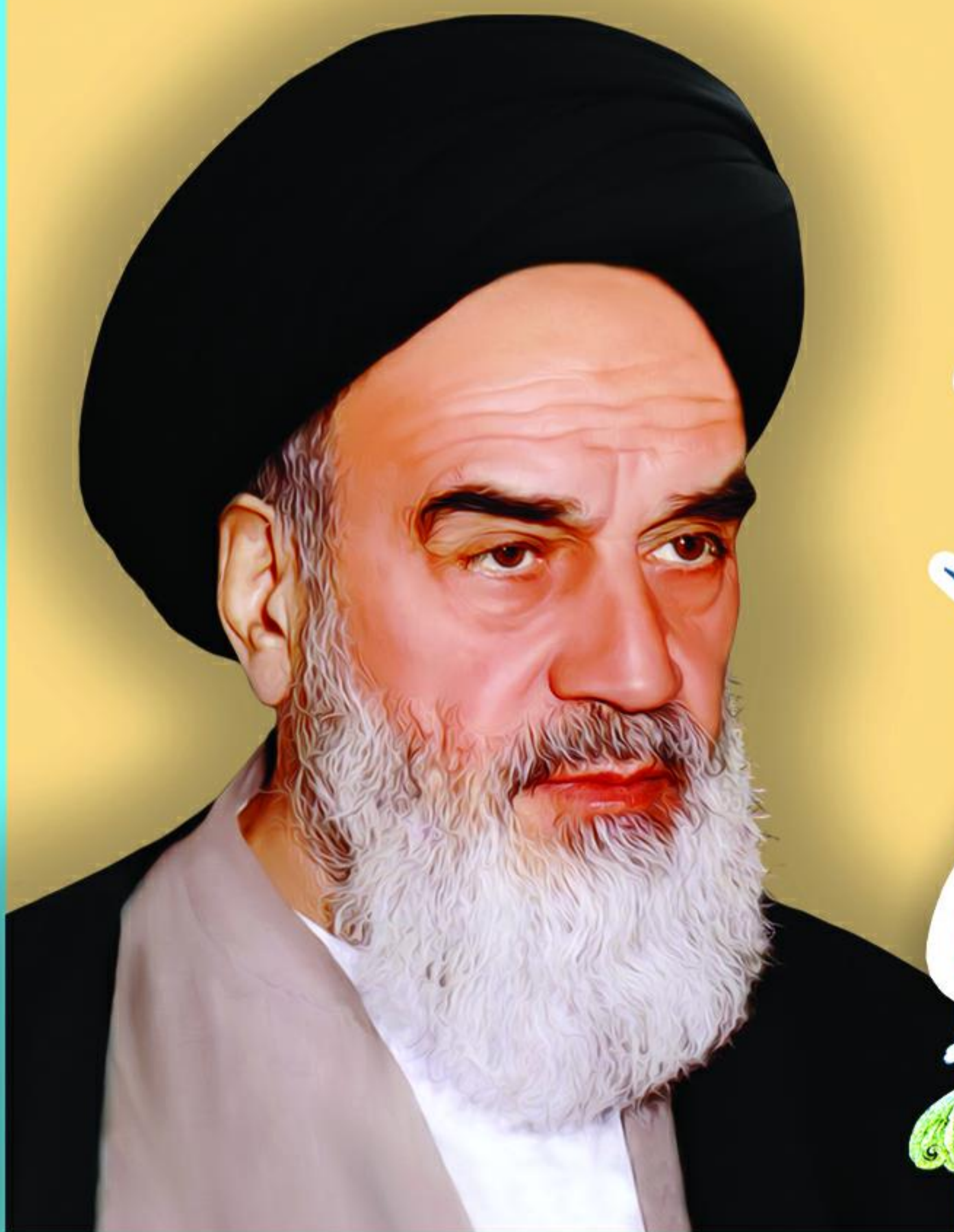
“હાદી માસિક”

બધા મોઅમેનીનને

હઝરત ફાતેમા ઝહરા સલામુલ્લાહ અલયહા

અને ઈમામ ખુમૈની રહ.ની વિલાદતની

મુબારકબાદ પાઠવે છે.

ઝેરે સરપરસ્તી હઝરતો હુજૂત

અરવાહોના ફિદાહ, અજજલલ્લાહો તઆલા ફરજહુશરીફ

મહુમ જનાબ મૌલાના આબીદ હુસૈન રીઝવી
સાહેબની યાદમાં

મુખ્ય તંત્રી :

સૈયદ મોહમ્મદ રેઝા રિઝવી ગરવી

કાર્યવાહક તંત્રી :

સૈયદ મોહમ્મદ અજર

સૈયદ આબીદ હુસૈન એ રિઝવી 7383560072

સહાયકો :

અહમદ રેઝા મુરારહ

તાલીમ રેઝા અજમેરી

એહસાન અલી રિઝવી

અનુવાહક :

સૈયદ મોહમ્મદ ફાઝિલ બુખારી આઈ. એ. એસ (નિવૃત્ત)

શુષોભન :

Web Graphics મોહમ્મદ તાહીર

9898937633 E-mail: smtahir202@gmail.com

ટુરીંગ એજન્ટ :

સૈયદ મીસમ મેહદી રિઝવી 9510344219

“હાદી” માસિકના મેમ્બર બનવા માટે સંપર્ક કરો:

અમદાવાદ: (૧) શબ્બીર ભાઈ નુરાની, ફોન: ૯૩૭૬૧૬૮૩૦૬
(૨) મૌલાના ઝફરુલ હસન, ફોન: ૯૩૨૭૫૩૬૬૩૮
(૩) ઝાકીર ભાઈ મોમીન, ફોન: ૯૩૨૭૦૪૧૩૧૪

ભાવનગર: મુસ્તાકભાઈ વિરાણી, ફોન: ૯૮૨૪૫૩૮૧૧૪

મહુવા: મહેદીરઝા એમ. બંભોરા, ફોન: ૯૮૨૪૩૨૭૨૨૭

કાણોદર: નૌશાદભાઈ, જાફરી ચેનલ, ફોન: ૯૮૮૮૭૭૩૬૧૧

મેતા: મોહસીનભાઈ કડીવાલ, ફોન: ૯૮૮૮૩૬૮૦૮૮

ભરૂચ: મુશ્તાકઅલી પાનવાલા, ફોન: ૯૮૨૪૨૪૩૦૫૧

ઘોળકા: કમરઅલી મોમીન

અંજાર: રફીકભાઈ ખોજા, ફોન: ૯૮૨૫૩૧૮૬૨૧

રૂસ્તમપૂરા: સૈયદ આશીક હુસૈન, ફોન: ૯૮૨૪૧૧૮૩૭૨

રાજૂલા: મૌલાના હસન મહેદી, ફોન: ૯૮૦૪૧૪૬૧૧૦

સેલવાસા: ગુલામ અબ્બાસભાઈ દેવજાણી, ફોન: ૯૮૨૫૮૮૮૮૭૮

સિહોર: હસનઅલી વજીરઅલી વસાયા, ફોન: ૯૮૭૮૮૬૮૮૬૮

કચ્છ: મુશ્તાક હુસૈન અબ્દુલ હુસૈન માસ્ટર, ફોન: ૯૮૨૪૨૧૬૪૭૦

ડેડીયાપાડા: રિઝવાન હુસૈન અમીરઅલી રાજાણી, ફોન: ૯૪૨૭૧૭૫૨૩૧

ખાસ નોંધ: સભ્ય તથા એજન્ટ મિત્રોને નમ્ર અરજ છે કે જેનું અગાઉનું લવાજમ બાકી છે તે અને નવા વર્ષનું લવાજમ મોકલી આપવા વિનંતી.

વિગતો માટે સંપર્ક :

(રહ.)

હૌઝએ ઈલમીયહ ઈમામ ખુમૈની ગોલ્ડન પાર્ક, વટ્ટા, અમદાવાદ, ગુજરાત, ભારત

E-mail: hadimasik@yahoo.com Website: www.hadikids.org

PHONE NO: 079-25892786, 94266 78614, 70969 21472, 97247 37865

વાર્ષિક લવાજમ: રૂપિયા ૩૦૦/-

બઈસ્મેહી સુબ્હાનહૂ તઆલા

સંપાદકીય

મારા વહાલા બાળકો અને નવયુવાનો!

“હાદી” આપના હાથમાં છે. અમને વિશ્વાસ છે કે ગયો મહીનો કે જે આપણા ચોથા ઈમામ અ.સ.ની ૧૪૦૦મી પુણ્યશાળી વિલાદતનો મહીનો હતો તેમાં આપ બધાંએ શાનદાર રીતે ઉજવણી કરી હશે અને ઈમામ અ.સ.ની પ્રસન્નતાને પાત્ર બન્યાં હશે અને “સહીફએ સજ્જાદિયા”ની દુઆઓને પોતાનો જીવનમંત્ર બનાવ્યો હશે.

જમાદીયુસ્સાની એક અત્યંત શોકનો મહીનો છે. આ માસમાં આપણા નબીયે કરીમ સ.અ.વ.ની એકમાત્ર સુપુત્રી શેહઝાદીયે કાએનાતની શહાદત થઈ હતી.

ઈતિહાસનો અભ્યાસ કરવામાં આવે તો ફલિત થાય છે કે નબીની આ એકમાત્ર વહાલી પુત્રીને એટલાં કષ્ટ પહોંચાડવામાં આવ્યાં અને એટલાં દુઃખના ડુંગર આપ સલા. ઉપર તોડી પાડવામાં આવ્યાં કે નબી સ.અ.વ. પછી આપ સલા. વધારે દિવસો જીવિત પણ ન રહી શક્યાં અને એવી પરિસ્થિતિમાં આપ સલા.એ આ જગતથી વિદાય લીધી કે આપ સલા.ની પાંસળીઓ તુટી ગએલી હતી. આપ સલા.ની અત્યાચાર પિડીત અવસ્થાની પરાકાષ્ઠા તો એ છે કે આજે પણ આપની પવિત્ર કબર પર ન તો છાંયડો છે કે ન તો રાત્રે પ્રકાશની કોઈ વ્યવસ્થા!!

ખુદા આલે સઉદને નેસ્ત નાબૂદ કરી દે! (આમીન!!)

જગતમાં દરેક કૌમ પોતાના આગેવાન અને માર્ગદર્શક નેતા સાથેના સંબંધને કારણે તેમના વંશજો-સંતાનોને માન આપે છે અને જેને નબીયે કરીમ સ.અ.વ. પોતે માન આપતાં હોય અને જેને પોતાની માતાતુલ્ય ગણતાં હોય- જેના માટે ફરમાવતાં હોય કે- “ફાતેમાની ખુશી મારી ખુશી છે, તેનો ક્રોધ અને તેની નારાજગી મારી નારાજગી છે”- તેની તો વાત જ

કેવી રીતે થઈ શકે અને વિડંબના એ છે કે તેમની સાથે જ એવું વર્તન કરવામાં આવ્યું કે તેમને ન તો જીવનમાં શાંતિ પ્રાપ્ત થઈ કે ન તો શહાદત પછી પણ!!!

મારા વહાલા બાળકો અને નવયુવાનો! આ આપણી જવાબદારી છે કે આ અન્યાયથી આપણે લોકોને વાકેફ કરીએ અને એ હકીકત જાહેર કરીએ; આપણી શહાદતને શહાદત વહોરી લીધી છે અને આ શહાદતના મૂળમાં જે કારણો છે, જે વિગતો છે, તેની જાણકારી લોકોને પહોંચાડીએ. આપ સલા.ની શહાદતનો દિવસ એટલા મહાન શોકનો દિવસ છે કે અમીરુલ મોઅમેનીન હઝરત અલી અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે: “હું નિરાધાર થઈ ગયો.” હસ્નેન અ.સ. અને જનાબ ઝૈનબ સલા. અને જનાબ કુલસુમ સલા.ને પોતાના અનાથ થઈ જવાની પ્રતિતી થઈ, તેથી આપણે આ દિવસે ખૂબ જ મોટા પ્રમાણમાં અઝાદારીનું આયોજન કરવું જોઈએ.

બહેનો અને દિકરીઓ આપ સલા.ના જીવનચરિત્રને પોતાનો આદર્શ બનાવે. આપણા માટેના સઘળા પાઠો આપ સલા.ના જીવનચરિત્રમાં મોજૂદ છે. આપ સલા.ના વ્યક્તિત્વનો આછો ખ્યાલ એ હકીકત ઉપરથી પણ આવી શકે તેમ છે કે આપ સલા. એવી એકમાત્ર સન્નારી છે કે જેમણે સ્ત્રીઓ માટે પયગમ્બર તરીકેનું કર્તવ્ય નિભાવ્યું છે અને સાથે જ ઈમામતનું રક્ષણ પણ કર્યું છે. આપ સલા.ને સતામણી અને કષ્ટ પહોંચાડવાનું એકમાત્ર કારણ હતું કે આપ ઈમામતના અધિકારની બાબતે તે સમયના ખલીફાનો વિરોધ કરી રહ્યાં હતાં.

ખુદાવન્દે આલમની બારગાહમાં દુઆ ગુજારીએ છીએ કે બંને જગતની આ શહાદતી (શહાદતીયે કૌનેન)ના ખૂનીઓને જહન્નમના અત્યંત કષ્ટદાયક અઝાબમાં નાંખી દે!!! (આમીન)

વસ્સલામ

હઝરત ફાતેમા ઝહરા સલા.ની આંતરિક વિશેષતાઓ

૧. મુહદિસા: હઝરત ફાતેમા ઝહરા સલા.ની આંતરિક વિશેષતાઓમાં સૌથી સ્પષ્ટ વિશેષતા આપ સલા. “મુહદિસા” હતાં તે છે એટલે આપ સલા. ફરિશ્તાઓ સાથે વાર્તાલાપ કરતાં હતાં અને ફરિશ્તાઓ આપ સલા.ની સેવામાં હાજર થઈને આપની સાથે વાત કરતાં હતાં. આજ્ઞાઓ અને મનાઈની આજ્ઞાઓની વહી રસૂલે અકરમ સ.અ.વ. પર સંપૂર્ણ થઈ ગઈ હતી પરંતુ અન્ય બાબતોની વહી અને તેના આધ્યાત્મિક સંદેશાઓ (ઈલ્હામ- અલ્લાહ તરફથી જે વાત મનમાં સ્વયં સ્ફૂરે તે)નો સિલસિલો ચાલુ જ હતો; આનું ઉદાહરણ કુરઆને મજુદમાં જનાબ મૂસા અ.સ.ના માતા અને જનાબ મરિયમને “મનઝિલે વહી” તરીકે જણાવીને તેમણે ફરિશ્તાઓ સાથે વાતચીત કર્યાના ઉલ્લેખમાં છે.

સિદ્દીકએ તાહેરા સલા.ના આવી રીતે “મુહદિસા” હોવાની એક વિશેષતા એવી પણ છે કે આપ સલા.એ સઘળી દિવ્ય વાણીઓ (ઈલ્હામાત)ને એક પુસ્તિકા સ્વરૂપે સંગ્રહિત કરી લીધી હતી કે જેને “સહીફએ ફાતેમા” કહેવામાં આવે છે અને જે અંગે ઈમામ સાદિક અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે: “આ સહીફો તેના દળની દ્રષ્ટિએ કુરઆનથી ત્રણ ગણો છે પરંતુ તેમાં કુરઆનના વિષયો અને વિદ્યાઓનું પુનરાવર્તન નથી પરંતુ એ સઘળી બાબતોનું વર્ણન છે કે જેની જાણકારી માનવજગત માટે અતિઆવશ્યક છે. એ સઘળી ઘટના અને સામ્રાજ્યોનું વર્ણન છે કે જે કયામત સુધી થશે.”

આ તબક્કે એ સ્પષ્ટતા જરૂરી છે કે આ કોઈ બીજું કુરઆન નથી કે જેને કોઈ કૌમ કે ધર્મના અનુયાયીઓએ પોતાના ધર્મ પુસ્તક તરીકે સ્વીકાર્યું હોય. કુરઆન તો એક જ કુરઆન છે કે જેના સાથી અને સમક્ષક એહલેબૈત અ.સ. છે પરંતુ આ એક એવો સંગ્રહ છે કે જેને શબ્દકોષીય અર્થમાં “મુસ્હફ” એટલે કે નાના નિબંધો (રસાધલ) અને બોધવચનો (કલેમાત)નો સંગ્રહ કહેવામાં આવે છે. રૂઢિગત રીતે કુરઆને મજુદને “સોહોફ” કહેવામાં આવે છે. અન્યથા આ શબ્દનો પ્રયોગ સામાન્ય રીતે દરેક પુસ્તક કે પુસ્તિકા માટે થઈ શકે છે.

૨. પવિત્રતા (તહારત): આ સમગ્ર સૃષ્ટિના માલિકે “સિદ્દીકઅે તાહિરા”ને પવિત્રતાનું કેન્દ્રબિન્દુ કહ્યાં છે અને “આયતે તતહીર”ને નાઝિલ કરવા માટે આપ સલા.ના ઘર અને ચાદર (ઓટણી)ને પસંદ કરવામાં આવી હતી કે જે હકીકતને અસંખ્ય વિદ્વાનો (કુરઆનનું અર્થઘટન કરનાર વિદ્વાનો અને હદીસોનું વર્ણન કરનારા વિદ્વાનો) એ પણ સ્વીકારી છે અને હદીસે કિસાઅમાં આ પ્રસંગનું સવિસ્તાર વર્ણન થયેલ છે.

૩. સત્યતા (સદાકત): “મુબાહિલાના મેદાન”માં જ્યારે રસૂલે અકરમ સ.અ.વ. ઈસ્લામના અકીદાઓ (માન્યતાઓ)ની સત્યતા-કુરઆનની મહાનતા અને આપ સ.અ.વ.ની પોતાની સત્યતા પ્રસ્થાપિત કરવા માટે સાક્ષીઓ લઈને નીકળ્યાં; ત્યારે “સન્નારીઓ”માં એક માત્ર હઝરત ફાતેમા ઝહરા સલા. સિવાય બીજું કોઈ નહોતું જે એ હકીકત દર્શાવે છે કે પુરૂષોમાં ચાર પુરૂષો એકી સમયે એક સમાન સત્યતા ધરાવતાં હોઈ શકે છે પરંતુ સન્નારીઓમાં “ફાતેમા ઝહરા સલા.” સિવાય કોઈ એવી યોગ્યતા ધરાવતું નથી કે જેને “રિસાલત”ના સાક્ષી તરીકે રજુ

કરી શકાય અને આ બાબતથી એવી હકીકત પણ ફલિત થાય છે કે રિસાલતની સાક્ષી માટે એક માત્ર ફાતેમા ઝહરા સલા. પણ પૂરતાં હતાં તેથી એમની પાસેથી કોઈ બાબતે સાક્ષી પુરાવા માંગવા તે કુરઆન મજુદની અનદેખી જ દશાવે છે.

૪. શૌર્ય (શુજાઅત): શૌર્યના બે પ્રકાર છે: એક પ્રકારના શૌર્યનું પ્રદર્શન મન અને અંતરની શક્તિ થકી થાય છે કે જે સામાન્ય રીતે ભય સ્થાનો અને ભય પમાડનાર પરિસ્થિતિઓમાં દેખાય છે અને એક શુરવીરતાનું પ્રદર્શન વાણીની શક્તિ થકી થાય છે કે જેમાં અત્યાચારી સમ્રાટ સમક્ષ પણ બીક રાખ્યા વગર સત્યની ઘોષણા કરવામાં આવે છે. આ સૃષ્ટિના માલિકે હઝરતે ફાતેમા ઝહરા સલા.ને આ બંને પ્રકારના શૌર્ય વડે નવાઝ્યાં હતાં; મન અને આંતરિક શક્તિની દ્રષ્ટિએ એ પ્રસંગ ધ્યાનાકર્ષક છે કે જ્યારે રસૂલે અકરમ સ.અ.વ.નું સમગ્ર કુટુંબ અને ઘર શત્રુઓના ઘેરામાં ઘેરાઈ ગયેલું હતું અને આપ હિજરત કરીને મદીના પ્રયાણ કરી ગયાં હતાં.

રસૂલે ખુદા સ.અ.વ.ના ઘરમાં એક તરફ તો શેરે ખુદા-અલીયે મુર્તઝા અ.સ. રસૂલે ખુદાની પથારી ઉપર તદ્દન શાંતિથી લેશમાત્ર પણ ઉદ્દેગ કે ઉચાટ વગર આરામ ફરમાવી રહ્યાં હતાં અને બીજી તરફ જનાબ ફાતેમા ઝહરા સલા. અત્યંત બાલ્યાવસ્થામાં પણ આ ઘેરાબંદીનો સામનો અત્યંત શાંતિપૂર્વક કોઈ પણ જાતની બીક કે ભય વગર કરી રહ્યાં હતાં. એવી પરિસ્થિતિમાં કે જેમાં આ કાફરોના ભય અને બીકથી મોટા મોટા શુરવીરો પણ ભયભીત થઈ ગયાં હતાં અને તેમની આંખોમાં આંસુઓ આવી ગયાં હતાં.

વાણી શક્તિની કસોટી માટે ઇતિહાસમાં આલેખિત આ કથામતનો પ્રસંગ પુરતો છે કે જ્યારે રસૂલે અકરમ સ.અ.વ. પછી પોતાના અધિકારને પ્રસ્થાપિત કરવા માટે આપ સલા. ખલીફાના દરબારમાં આવ્યાં હતાં અને એ ઐતિહાસિક સંબોધન ફરમાવ્યું કે જેનાથી દરબારમાં હાજર તમામના મન દ્રવિત થઈ ગયાં અને તે સમયના શાસકને પણ રડવા માટે મજબૂર કરી દીધાં. ઇતિહાસમાં આ ભાષણનું સવિસ્તાર વર્ણન છે જેનાથી આપ સલા.ની શુરવીરતા અને હિમ્મતનો સંપૂર્ણ અંદાજ લગાવી શકાય છે.

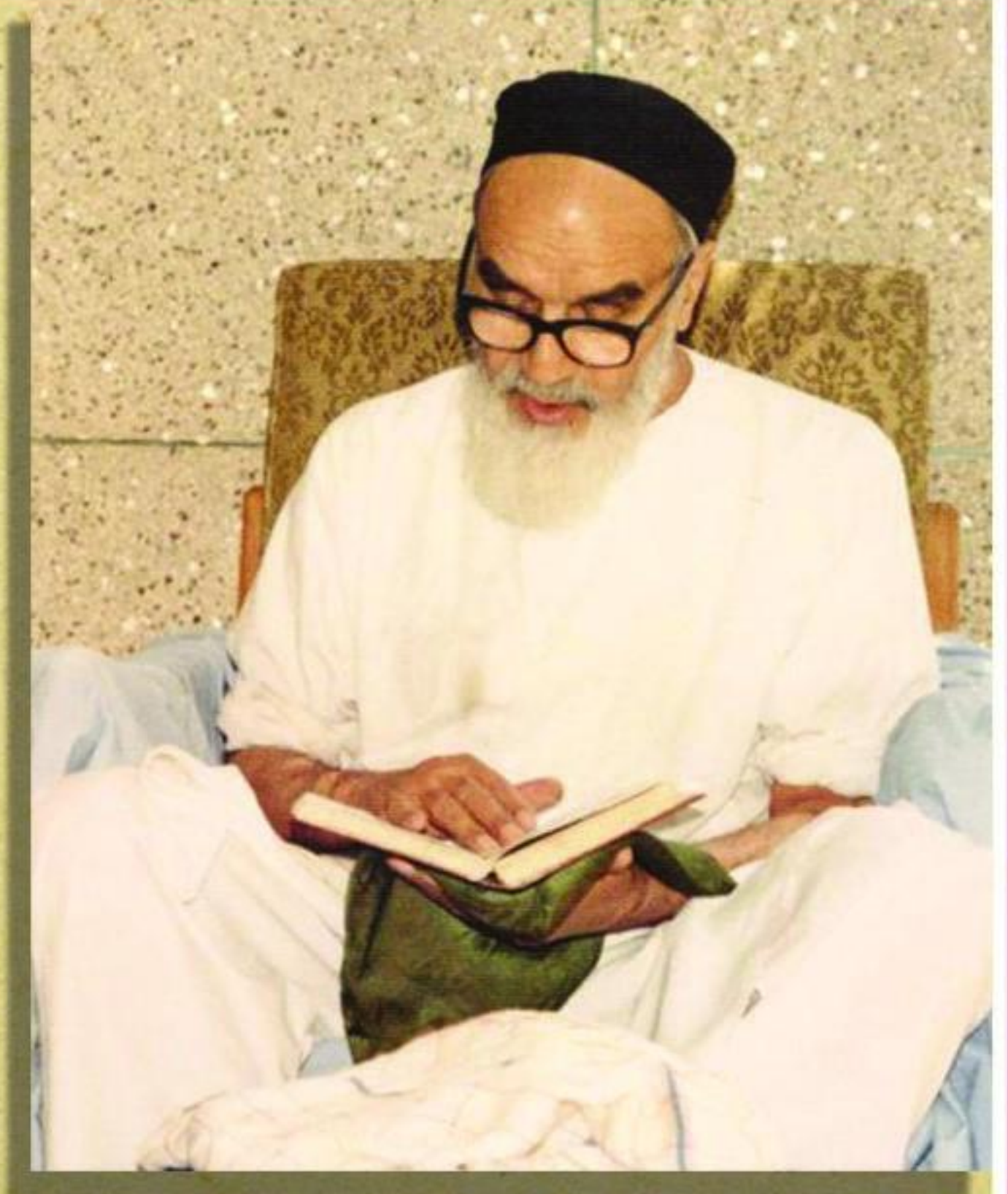
આ સંબોધનમાં ઇસ્લામની આજ્ઞાઓના મૂળ કારણો કુરઆનની આયતોની દલીલો થકી સમર્થન, મુહાજેરીન અને અન્સારના સ્વાભિમાનને પડકાર, પોતાના અધિકારની સત્યતા અને સ્ત્રી અધિકારોના રક્ષણની બાબતે જે તથ્યો અને દલીલો કરવામાં આવી છે કે તેના વર્ણનની હિમ્મત અને શક્તિ સામાન્ય પરિસ્થિતિમાં પણ હોય નહીં, આવા અત્યંત કપરા સંજોગોમાં આવું ધૈર્ય-આવી શક્તિ અને આવી હિમ્મતની કલ્પના પણ ન કરી શકાય.

આ સંબોધન એક સન્નારીના જીવનની એ ઉત્કૃષ્ટ કૃતિ છે કે જેને એક ચમત્કારથી લેશમાત્ર પણ ઓછું આંકી શકાય તેમ નથી.

કુરઆને કરીમ અને ઈમામ ખુમૈની રહ.ની વિચારસરણી

(ઈમામ ખુમૈની રહ.ની વિચારધારામાંથી)

ઈમામ ખુમૈની રહ.ને કુરઆને પાક સાથે અત્યંત લગાવ હતો. કુરઆને મજીદ અલ્લાહની કિતાબ અને માર્ગદર્શન માટેની કિતાબ (કિતાબે હિદાયત) છે. કુરઆન “માનવ ઘડતર”ની કિતાબ છે. “માનવ ઘડતર” એટલે સમગ્ર મનુષ્ય જાતિના માર્ગદર્શન અને બોધ માટે આ એક એવો ગ્રંથ છે કે જેમાં માનવીને જે (જાણકારી)ની જરૂર હોય તે સઘળી જાણકારી તેમાં છે અને કુરઆનમાં અસંખ્ય સ્થળોએ એવી ઘોષણાં કરવામાં આવી છે કે બોધ અને માર્ગદર્શન આપવાના અધિકાર અને સામર્થ્ય માત્ર અને માત્ર અલ્લાહને જ છે.

બોધ અને માર્ગદર્શન એવી બાબત છે કે જે માનવી પોતાના જ્ઞાન અને પોતાના અનુભવથી પ્રાપ્ત કરી શકતો નથી. તેથી કુરઆનમાં ફરમાવવામાં આવ્યું છે કે: “અલ્લમલ ઈન્સાના માલમ યાઅલમ.” અર્થાત: “(અલ્લાહે) મનુષ્યને એ સઘળું જ્ઞાન આપી દીધું જેની જાણકારી તેને નહોતી.”

حَدِيث

સૂરએ મુબારેકા નિસાઅની આયત ૧૩૩ અને સૂરએ અન્આમની આયત ૮૧માં એ વાત સ્પષ્ટતાથી જણાવી દેવામાં આવી છે કે: મનુષ્ય જે જ્ઞાન અને બોધ પોતાની રીતે મેળવી શકે તેમ નહોતો તે જ્ઞાન અને બોધ મનુષ્યને અલ્લાહે જ આપ્યા છે. માનવજીવનની અનેક બાબતો કે જેના માટે મનુષ્ય પોતે કોઈ ધારા-ધોરણો (કાનૂન) નક્કી કરી શકે નહીં. દા.ત. મનુષ્ય અને તેના સર્જક ખુદાતઆલા સાથેના સંબંધ, માનવ -માનવ વચ્ચેના સંબંધો-પોતાની જ જાત સાથેના સંબંધો અને આ સમગ્ર સૃષ્ટિના અન્ય સઘળા સર્જનો સાથેના સંબંધો, માનવીય બુધ્ધિ, માનવ સમજ, માનવીય જ્ઞાન અને અનુભવો આ પ્રકારના સંબંધોના અંગે કોઈ ધારા-ધોરણો ઘડવા માટે શક્તિમાન નથી; એકમાત્ર અલ્લાહ આ પ્રકારના પરસ્પરના સંબંધો અંગે આચાર સંહિતા નક્કી કરી શકે કેમ કે:-

૧. ખુદાવન્દે આલમ આ સમગ્ર સૃષ્ટિનો સર્જક છે.

૨. મનુષ્ય પણ ખુદાના સર્જનો પૈકીનું એક સર્જન છે તેથી ખુદા પોતાના સર્જનોને પોતાના અન્ય સર્જન એટલે કે મનુષ્ય કરતાં વધારે સારી રીતે જાણે છે અને આ સર્જન એટલે કે મનુષ્યને જે જ્ઞાન-જાણકારીની જરૂરિયાત હોઈ શકે તે સઘળું જ્ઞાન અને જાણકારી અલ્લાહે તેને જન્મજાત રીતે આપી છે.

ઈમામ ખુમૈની રહ.ને પવિત્ર કુરઆન પ્રત્યે અત્યંત આકર્ષણ હતું. ઈમામ ખુમૈની રહ. કિતાબે ખુદાથી એટલા બધાં પ્રભાવિત

હતાં કે તેમના આત્મા અને તેમના પ્રાણ ઉપર કુરઆનનું શાસન હતું. તેમની દ્રષ્ટિ અને વિચારસરણી પર કુરઆનની વિચારસરણીનું પ્રભૂત્વ હતું અને એવું કહેવામાં આવે કે તેઓ કુરઆનના દ્રષ્ટિકોણ અનુસાર જ વિચારતાં હતાં તો તે અસ્થાને નહીં ગણાય. આપના વ્યક્તિગત જીવન અને સામુહિક જીવનમાં માત્ર અને માત્ર મહાન કુરઆન જ દ્રષ્ટિ સમક્ષ રહેતું. આપનો દ્રષ્ટિકોણ અને વિચારસરણી કુરઆનના દ્રષ્ટિકોણ અને વિચારસરણી પ્રમાણે અને આપનું સક્રિય જીવન કુરઆનની જીવન પદ્ધતિ અનુસાર હતું.

ઈમામ ખુમૈની રહ.ના સઘળા પ્રયાસોનું કેન્દ્રબિન્દુ એ રહેતું કે સમાજમાં એવા ઈસ્લામના શાસનની સ્થાપના થાય કે જેના પાયાના સિધ્ધાંતો કુરઆનના સિધ્ધાંતો પર આધારિત હોય. આપ કુરઆનની ન્યાય પ્રણાલીને સ્થાપિત કરવાના ધ્યેયથી સક્રિય હતાં, નિર્બળ નિઃસહાય વ્યક્તિઓને તેના અધિકાર અપાવવા ઈચ્છતાં હતાં જે કુરઆનનો સાર છે તે મુસલમાનોના માન સન્માન અને એકતાના તેઓ હિમાયતી-સમર્થક હતાં.

ઈમામ ખુમૈની રહ.ના વ્યક્તિત્વ અને આપની વિચારધારાના અધ્યયન પરથી એ હકીકત તદ્દન સ્પષ્ટ રીતે ફલિત થાય છે કે આપ કુરઆનને ફક્ત એક જ દ્રષ્ટિકોણથી જોતાં નહોતાં પરંતુ મનુષ્યની સઘળી સમસ્યાઓનું સમાધાન આપ આ કુરઆનમાંથી મેળવવાનો ધ્યેય રાખતાં હતાં.

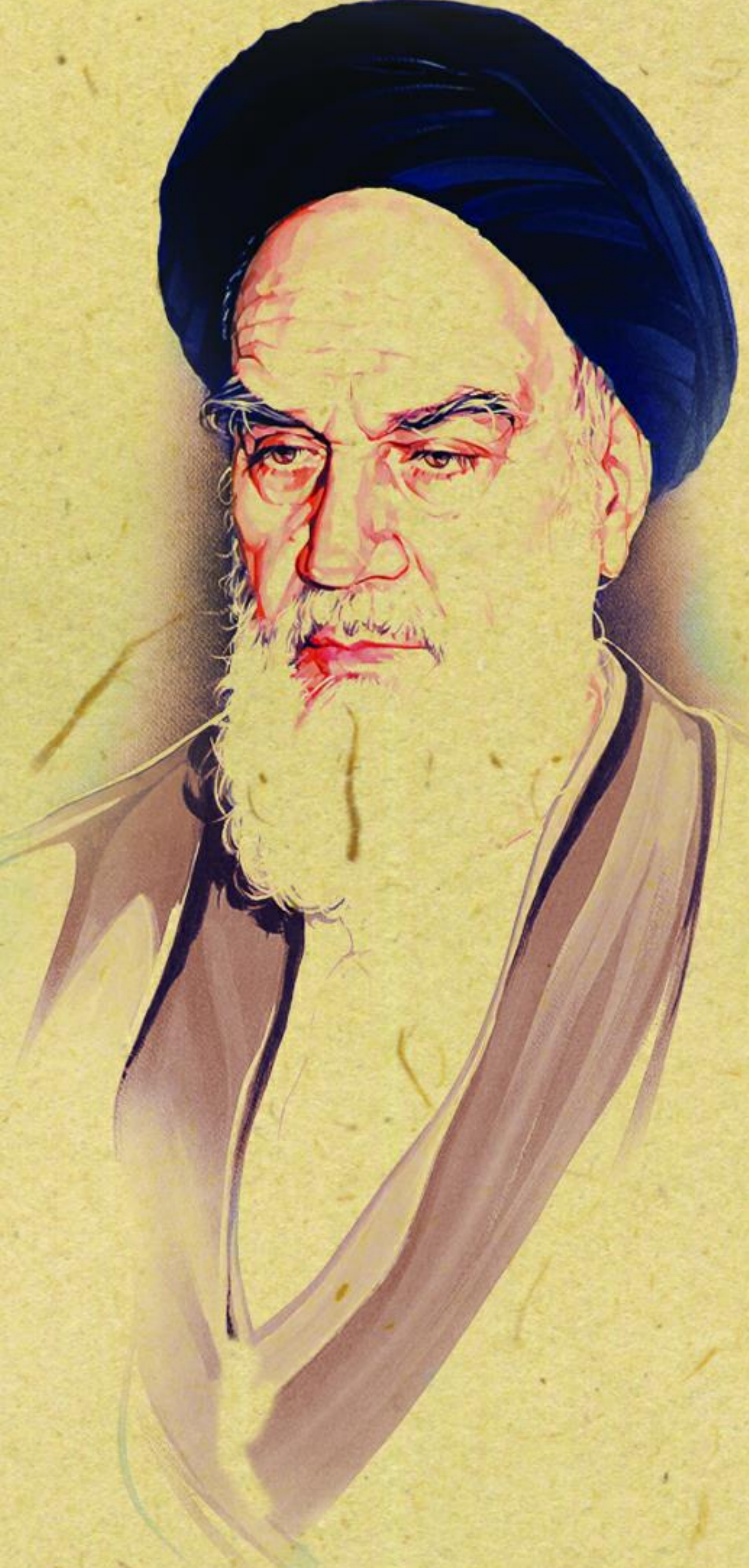
﴿.....﴾

આપ રહ.એ ફરમાવ્યું છે કે:

“આપ સઘળા સારી રીતે જાણો છો કે અમારી ચળવળ અને ક્રાંતિનો ધ્યેય ઈસ્લામની આચાર સંહિતા અને કાયદા કાનૂનો પ્રસ્થાપિત કરવાનો છે. આ સિવાય અમારું બીજું કોઈ લક્ષ્ય નથી.”

આપે કદીયે સત્તા અને શાસનની ધુરા પોતાને હસ્તક કરી લેવાનું વિચાર્યું પણ નહોતું. આપ તો એટલું જ ઈચ્છતાં હતાં કે કુરઆનની આજ્ઞાઓને પુનઃજીવિત કરે અને તેને પ્રસ્થાપિત કરે અને અલ્લમ્દોલિલ્લાહ (સર્વ પ્રસંશા ખુદા માટે જ છે- એટલે કે ખુદાનો પાડ કે) કુરઆનની આજ્ઞાઓ પ્રસ્થાપિત થઈ રહી છે.” (કુરઆન કિતાબે હિદાયત, પાન નં ૧૦૮)

“જગતની સઘળી કૌમોને મારી એવી શીખ છે કે ઈરાનની પ્રજાએ જે શસ્ત્ર થકી મહાન શક્તિઓને પરાસ્ત કરી છે તેઓ પણ તે શસ્ત્ર વડે જ સફળતા મેળવે અને તે શસ્ત્ર એકતા, ભાઈચારો, ખુદા ઉપર સંપૂર્ણ અવલંબન, ઈમાનની દ્રઢતા અને કુરઆન તેમ જ ઈસ્લામ ઉપર સંપૂર્ણ શ્રદ્ધા માત્ર છે.” (કુરઆન કિતાબે હિદાયત, પાન નં ૧૦૮)

حَدَّثَنَا

વ્યાજખોરીની નિંદા

ઈમામ જાઅફરે સાદિક

અ.સ.થી રિવાયત છે કે: “વ્યાજના એક દિરહમનું પાપ ખુદાની દ્રષ્ટિએ ખાનએ કાઅબામાં પોતાની મહરમ સ્ત્રીઓ સાથે સિત્તેર વખત વ્યભિચાર કરવા કરતાં પણ વધારે છે.”

પયગમ્બરે અકરમ સ.અ.વ.એ અમીરૂલ મોઅમેનીન અ.સ.ને કહ્યું છે કે: “હે અલી (અ.સ.)! વ્યાજના ૭૦ ભાગ છે તેમાંથી સૌથી નજીવો ભાગ વ્યક્તિ પોતાની માતા સાથે ખાનએ કાઅબામાં નિકાહ (વ્યભિચાર) કરે તેટલો છે.”

રસૂલે અકરમ સ.અ.વ.ની એક રિવાયત છે કે: “જો કોઈ વ્યક્તિ વ્યાજ ખાશે (લેશે) તો અલ્લાહ તેના જઠરને તેટલા પ્રમાણમાં જ જહન્નમની અગ્નિથી ભરી દેશે કે જેટલું તેણે વ્યાજ ખાધું હશે. તેવી જ રીતે તેણે વ્યાજમાંથી જો કાંઈ કમાણી કરી હશે તો અલ્લાહ તેના કોઈ પણ સદ્કાર્યને સ્વીકારશે નહીં અને તેની પાસે રજમાત્ર પણ વ્યાજ હશે ત્યાં સુધી અલ્લાહ તઆલા અને તેના ફરિશ્તાઓ તેના ઉપર ફિટકાર (લાનત) વરસાવતાં રહેશે.”

લોભથી દૂર રહેવું

ઈમામ જઅફરે સાદિક અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે: “જે વસ્તુ માનવીના ઈમાનને અખંડ રાખે છે તે પરહેઝગારી છે અને જે માનવીને ઈમાનથી વિચલીત કરી દે છે તે લોભ છે.” (મીઝાનુલ હિકમત, ભાગ ૧, પાન નં ૩૨૧)

પરહેઝગારી હરામ (નિષિદ્ધ) વસ્તુઓને તજી દેવી અને હરામ અને શંકાસ્પદ વસ્તુઓથી બચીને રહેવાને કહેવામાં આવે છે. ઈમામ સાદિક અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે: “જો તું એવું ઈચ્છતો હોય કે તારા ચક્ષુઓ પ્રકાશિત થાય (તને પ્રસન્નતા પ્રાપ્ત થાય) અને તને આલોક અને પરલોકની ભલાઈ પ્રાપ્ત થાય તો જે બીજાઓ પાસે છે (તે મેળવવાની બાબતે) લોભ રાખતો નહીં અને પોતાને સામાન્ય વ્યક્તિ જ ગણજે અને મનમાં પણ એવો ભાવ રાખજે નહીં કે તું બીજાઓથી લેશમાત્ર પણ ઉચ્ચ દરજ્જો ધરાવે છે અને પોતાના ધન-દોલતની જે રીતે રક્ષા કરે છે તે રીતે જ પોતાની જીભનું પણ રક્ષણ કરજે (વાણીને કાબૂમાં રાખજે).”

ઈમામ ઝૈનુલ આબેદીન અ.સ.થી રિવાયત છે કે: “મેં એવું જોએલું છે કે સઘળી ભલાઈ અને સારાપણું લોકો (અન્યો) પાસે જે કાંઈ છે તેનો લોભ ન કરવામાં એકત્ર થએલ છે. મારી દ્રષ્ટિએ ભલાઈ અને સારાપણું ફક્ત એમાં જ છે કે લોકો પાસે જે કાંઈ છે તે જોયા પછી પણ મનમાં તે મેળવવાનો લોભ કરવામાં આવે નહીં.”

સૂત્રાહ સ.અ.વ.ના

વિશિષ્ટ ગુણો

(હપ્તો ત્રીજો)

૩૩. સભા સ્થળે અથવા મેળાવડામાં પોતાના માટે કોઈ વિશિષ્ટ સ્થાનનો આગ્રહ રાખતાં નહોતાં અને બીજાઓને પણ આવું કરવાથી મનાઈ કરતાં હતાં.

૩૪. જો કોઈ મેળાવડા કે સભામાં જતાં તો જ્યાં ખાલી જગ્યા હોય ત્યાં બેસી જતાં હતાં; આવી જગ્યા છેવાડે હોય તો પણ અને બીજાઓને પણ આવું કરવાની શિખામણ આપતાં હતાં.

૩૫. લોકો સાથે એવી રીતે હળીમળી જતાં હતાં કે દરેક વ્યક્તિ એમ જ સમજે કે તે પોતે જ આપ સ.અ.વ.નો સૌથી પ્રિયપાત્ર છે.

૩૬. સભામાં હાજર હોય તે દરેક વ્યક્તિનું આપ પૂરતું ધ્યાન રાખતાં અને દરેકને યોગ્ય માન-સન્માન આપતાં હતાં.

૩૭. જ્યારે કોઈ વ્યક્તિ આપ સ.અ.વ. સમક્ષ કોઈ યાચના કરતો તો આપ સ.અ.વ. યથાશક્તિ તેની આવશ્યકતા પૂર્તિનો પ્રયાસ કરતાં અને તે શક્ય ન હોય તો ખૂબ જ નમ્રતા-વિવેક અને સલુકાઈથી સારો વાચદો કરીને પણ તેને રાજી કરી દેતાં હતાં.

૩૮. આપ સ.અ.વ. દરેક વ્યક્તિને સમાન ગણતાં હતાં અને તે રીતે જ બધાંની સાથે એક સરખો વ્યવહાર કરતાં હતાં.

وانك على حقيق عظيم

لا اله الا الله

૩૯. આપ સ.અ.વ.ની સભાઓ સંસ્કારિતા-સહનશીલતા અને સત્યનો આદર્શ નમૂનાઓ હતી જેમાં કદીયે કોઈની પણ ચાડી-ચુઘલી કે ભૂંડાશ કરવામાં આવતી નહોતી. કોઈની પણ ભૂલ-ચુકની ત્યાં ચર્ચા કરવાની સદંતર મનાઈ હતી. આપ સ.અ.વ. દરેકને ન્યાય-ઈશ્વર પરાયણતા અને નાનાઓ સાથે પ્રેમપૂર્વક, દયા-કૃપા સાથે વર્તાવ કરતાં હતાં.

૪૦. આપ સ.અ.વ. પોતાની સભાઓમાં બધાને એક સરખી રીતે સ્થાન આપતાં હતાં જેથી કોઈને અન્ય તરફથી કોઈ બીક કે નુકશાન થવાનો ભય રહેતો નહોતો અને દરેકની સાથે મુક્તમને અને કોમળતાથી વાત કરતાં હતાં.

૪૧. આપ સ.અ.વ. ક્યારેય ઊંચા સાદે વાત નહોતાં કરતાં; આપ કોધિત થયાં હોય ત્યારે પણ.

૪૨. કોઈની સાથે પણ અવિવેકી ભાષામાં વાત કરતાં નહોતાં.

૪૩. કોઈના પણ દુર્ગુણો જાહેર કરતાં નહોતાં અને કોઈની ખોટી પ્રશંસા પણ કરતાં નહોતાં.

૪૪. કોઈ પણ વ્યક્તિ આપ સ.અ.વ.થી નિરાશ થતો નહોતો.

૪૫. આપ સ.અ.વ. કોઈની સાથે પણ લડાઈ ઝઘડા કારતાં નહોતાં.

અહલેબૈત અ.સ. અને અંબિયાએ કિરામ અ.સ.

કુરઆનની દ્રષ્ટિએ

કુરઆનની અનેક આયતોમાં અંબિયા અને અહલેબૈત અ.સ. સબંધે અનેક વાતોનો ઉલ્લેખ છે જેનું અધ્યયન કરવાથી આપણને અંબિયા અને અહલેબૈત અ.સ.ના ઉચ્ચ સ્થાન અને દરજ્જાઓની જાણકારી મળે છે તે પૈકી કેટલીક આયતો અત્રે પ્રસ્તુત છે:

કુરઆનમાં જનાબ નૂહ અ.સ.ને અલ્લાહના ધૈર્યવાન બંદા કહેવામાં આવ્યાં છે. (સૂરએ ઇસરાઅ 3) જ્યારે અહલેબૈત અ.સ. માટે ઈશાદિ થયેલ છે કે: “આ (સઘળી નેઅમતો) આ લોકોનો બદલો (વળતર) છે અને અલ્લાહ તેમના પ્રયત્નોની બાબતે ઉપકારવશ છે.” (સૂરએ ઇન્સાન ૨૨)

કુરઆનમાં જનાબ ઈબ્રાહીમ અ.સ.ને વાયદા-પ્રતિજ્ઞાની બાબતે વાયદો પૂરો કરનાર અને પ્રતિજ્ઞા પાલન કરનાર વ્યક્તિ તરીકે વર્ણવ્યાં છે. (સૂરએ નજમ ૩૭) તેવી જ રીતે અહલેબૈત અ.સ. માટે પણ ઈશાદિ થયેલ છે કે: “આ એ છે કે જેઓ પોતાની માનતા પૂરી કરે છે.” (સૂરએ ઇન્સાન ૭)

કુરઆનમાં જનાબ ઈબ્રાહીમ અ.સ.ના સંતાનો માટે કહેવામાં આવ્યું છે કે: “અમે તેમને ઘણું વિશાળ સામ્રાજ્ય આપેલ છે.” (સૂરએ નિસાઅ ૫૪) એવી જ રીતે અહલેબૈત અ.સ. માટે ઈશાદિ થયેલ છે કે: “આ લોકો જ્યાં પણ જશે ત્યાં અસંખ્ય નેઅમતો અને વિશાળ સામ્રાજ્ય દ્રષ્ટિગોચર થશે.” (સૂરએ ઇન્સાન ૨૦)

કુરઆનમાં ખુદાવન્દે આલમે જનાબ અય્યૂબ અ.સ.ને પોતાનો ધીરજ રાખનાર (સબર કરનાર) બંદો કહ્યાં છે. તેવી જ રીતે અહલેબૈત અ.સ. માટે પણ ઈશાદિ થયેલ છે કે: “ખુદાવન્દે આલમ તેમણે ધીરજ ધરી છે તે કારણે તેના બદલામાં જન્નત અને રેશમી વસ્ત્રો અર્પણ કરશે.” (સૂરએ ઇન્સાન ૧૨)

કુરઆનમાં ખુદાવન્દે આલમ પોતાના પયગમ્બરોને પોતાના ખાસ સેવકો (બંદાઓ) તરીકે સંબોધીને ફરમાવે છે કે: “અમોએ લોકોમાં એવા ઈમામ (પયગમ્બરો-માર્ગદર્શકો)ને નિયુક્ત કર્યા છે કે જેઓ મારી આજ્ઞા પ્રમાણે લોકોને શિખામણ (હિદાયત) આપે છે અને નેક (સદ્)કાર્યો કરે છે, નમાઝ પઢે છે અને ઝકાત આપે છે અને માત્ર મારી જ ઉપાસના (ઈબાદત) કરે છે.” (સૂરએ અંબીયા ૭૩)

તેવી જ રીતે અહલેબૈત અ.સ.ને પણ પોતાના ખાસ બંદાઓ તરીકે જ ઓળખાવ્યાં છે અને ફરમાવ્યું છે કે: “આ એક એવું ઝરણું છે કે જેમાંથી અલ્લાહના ખાસ બંદાઓ પીશે અને પોતે જે રીતે ઈચ્છશે તે રીતે તેઓ તેને વહેવડાવી દેશે (પોતે જેને ઈચ્છશે તેને તેમાંથી પીવડાવશે.)” (સૂરએ ઈન્સાન ૬)

નોંધ:- અત્રે એ સ્પષ્ટતા કરવી જરૂરી છે કે ઉપરોક્ત આયતો પૈકી જે આયતો અહલેબૈત અ.સ. સબંધે વર્ણવી છે તે સઘળી આયતો “સૂરએ ઈન્સાન” કે જેને “સૂરએ દહર” પણ કહેવામાં આવે છે; તે સૂરાની આયતો છે. કુરઆનનું સ્પષ્ટિકરણ કરનાર વિદ્વાનો (મુફસ્સેરીન)ના મંતવ્ય અનુસાર આ સૂરો અહલેબૈત અ.સ.ની શાનમાં ત્યારે નામિલ થયેલ છે કે ઈમામ હસ્નેન અ.સ. સાજા થઈ ગયાં ત્યારે અહલેબૈત અ.સ. અને જનાબ ફિઝ્ઝા સલા.એ ખુદાનો પાડ માનવા માટે (શુકરાના)ના ત્રણ રોઝા રાખ્યાં હતાં અને દરરોજ ઈફતારના સમયે પોતાનું ઈફતારનું ભોજન ભિક્ષુકને આપી દઈને રોઝો પાણીથી ઈફતાર કર્યો હતો. તે પછી આ સૂરો અહલેબૈત અ.સ.ની શાનમાં નામિલ થયો હતો.

ધર્મ (દીન)નું પુનઃસ્થાપન

અરબી ભાષામાં “અહયા” શબ્દનો પ્રયોગ “જીવિત કરવા” અને “નવજીવન આપવા”ના અર્થમાં થાય છે અને ફારસી ભાષાના શબ્દકોષોમાં પણ આ શબ્દનો આવો જ અર્થ આપવામાં આવેલ છે.

“અહયા” શબ્દના આ શબ્દકોષીય અર્થની દ્રષ્ટિએ “અહયાએ દીન”નો અર્થ એવો થાય કે દીન (ધર્મ)ને જીવિત કરવો અને તેને નવજીવન આપવું. પરંતુ એનો અર્થ એવો તારવી શકાય કે દીન અને દીનની પ્રસ્થાપિત આજ્ઞાઓ કે જે પ્રાણહીન થઈ ચૂક્યાં હતાં તેમાં પ્રાણનો સંચાર કરવો.

અત્રે પ્રશ્ન એ ઉપસ્થિત થાય છે કે આવું ક્યારે કહી શકાય કે “દીનને પુનઃજીવિત કર્યો છે?” આ પ્રશ્નનો જવાબ એ છે કે ધર્મ (દીન) અને ધર્મની પ્રસ્થાપિત આજ્ઞાઓ માનવજાત અને માનવ સમાજના જીવનનો પાયો છે. ખરેખર તો “જીવિત કરવું” એ ધર્મ (દીન)ની વિશિષ્ટતા છે જે આ આયત ઉપરથી જાણી શકાય છે:

“યા અચ્ચોહલ લઝીના આમનુસ્તજુબૂ લિલ્લાહે-વ-લિર્સૂલે ઇઝા દઆફુમ લેમા યોહયીફુમ” (અન્ફાલ, આયત ૨૪)

અર્થાત: “હે ઈમાન લાવનારાઓ! જ્યારે રસૂલ તમને તે તરફ બોલાવે કે જે તમારા જીવનમાં નવીન ચેતના લાવનાર હોય ત્યારે અલ્લાહ અને તેના રસૂલની આજ્ઞા માની લો.”

હઝરત ઈમામ રિઝા અ.સ.એ પણ પોતાના એક સંબોધનમાં પોતાના અનુયાયીઓ (શીઆઓ)ને ફરમાવ્યું છે કે: “અહયૂ અમરના” (દહ ગુફ્તાર, પાન નં ૧૧૧) અર્થાત: “અમારી વિલાયતને જીવિત રાખો.” (તેનું પુનરુત્થાન કરતાં રહો.)

જો કે હકીકત એ છે કે દીનનું સત્ય અને તેનો પાયો મૃત્યુ પામતાં નથી અને ધાર્મિક સત્ય અને પ્રસ્થાપિત સિદ્ધાંતો ક્યારેય મરણ શરણ થતાં નથી પરંતુ જે મરણ શરણ થાય છે તે દીન વિષેની લોકોની વિચારસરણી છે. લોકોમાં ધાર્મિક વિચારસરણી મરી પરવારે છે અને લોકો ધર્મ અને ધાર્મિક સિદ્ધાંતો અને આજ્ઞાઓ બાબતે ખોટી અનુચિત વિચારસરણીને અનુસરવા લાગે છે. ઈમામ ખુમૈની રહ. એ પણ પોતાના રાજકીય વસીયતનામામાં ફુરઆનના પુનઃજીવિત કરવાની બાબતે આ હકીકત જ વર્ણવી છે.

ઈમામ ખુમૈની રહ.ની દ્રષ્ટિએ ફુરઆનની હકીકતો અજર-અમર છે પરંતુ માનવીય વિચાર શક્તિ ફુરઆનની

હકીકતો સમજવાની બાબતે મૃતપાય હોઈ શકે છે. કુરઆનને પુનર્જીવિત કરવાનો અર્થ એટલો જ થાય છે કે કુરઆનને મડદાઓ અને કબ્રસ્તાનથી છોડાવવામાં આવે. ઈમામ ખુમૈની રહ. ફરમાવે છે કે:

“અમને અને ઈસ્લામ અને કુરઆનનું અનુસરણ કરતી આપણી કૌમને એ ગૌરવ પ્રદાન થએલ છે કે આપણે એક એવા ધર્મના અનુયાયીઓ છીએ કે જેમણે - કુરઆનની હકીકત અને સત્યને -કે જે મુસલમાનો જ નહીં પરંતુ સમગ્ર માનવજાત વચ્ચે એકતાની આજ્ઞાઓથી ભરપુર છે- (તેને) કબરો અને કબ્રસ્તાનથી છોડાવીને એવી જીવન શૈલી રૂપે પ્રસ્તુત કર્યા કે જે માનવજાતિને તેની બુદ્ધિ, હાથ-પગ અને મનને જે સાંકળો વડે બાંધવામાં આવી હતી અને જે માનવજાતિને નષ્ટ થવાની દિશામાં ગુલામી અને જે સમાજવાદી અત્યાચારી શક્તિઓના દાસત્વની દિશામાં દોરી જતી હતી તે સાંકળોથી છુટકારો અપાવે છે.” (સહીફએ ઈમામ, ભાગ ૨૧, પાન નં ૧૬૯-૧૭૧)

ઈમામ ખુમૈની રહ.ના આ કથનની દ્રષ્ટિએ કુરઆન અને ધર્મ (દીન) સુદૃઢ અને સ્થાયી હકીકતો ઉપર આધારિત છે કે જે અજર-અમર છે અને જે કદીયે મરી શકતાં નથી પરંતુ કુરઆન-ધર્મ અને પ્રસ્થાપિત ધાર્મિક આજ્ઞાઓની બાબતે લોકોનો દ્રષ્ટિકોણ મૃત:પ્રાય થઈ શકે છે.

મનુષ્યના સર્જનનો દ્યેય

મનુષ્યના સર્જન સંબંધે કુરઆને મજુદની અનેક આયતોમાં વર્ણન થયેલ છે. આ વર્ણનોમાં મનુષ્યના અને અન્ય સૃષ્ટિના સર્જન પાછળના દ્યેય સંબંધે પ્રકાશ પાડવામાં આવેલ છે. ઉપર છલ્લી રીતે વિચાર કરવામાં આવે તો મનુષ્યના અને જિનોના સર્જન પાછળનો હેતુ અને દ્યેય ભિન્ન-ભિન્ન હોય તેમ લાગે છે પરંતુ આ આયતો અંગે ગહન ચિંતન કરવામાં આવે તો બધાના સર્જનનો હેતુ અને દ્યેય એક જ છે અને દરેકના સર્જન પાછળ એક જ દ્યેય જણાઈ આવે છે.

આવો, આજે કેટલીક એવી આયતોનું અધ્યયન કરીએ કે જેમાં મનુષ્યના સર્જનના હેતુ અને દ્યેયનું વર્ણન થયેલ છે:

અલ્લાહની આરાધના અને ભક્તિ: કેટલીક આયતોમાં મનુષ્યના સર્જનનો હેતુ પોતાના સર્જક અને આજુવિકા આપનાર (અલ્લાહ)ની આરાધના અને તેની ભક્તિ માટે દર્શાવવામાં આવેલ છે. તે અંગે ઈશ્દિ થયેલ છે કે: “અમે મનુષ્યો અને જિન્નાતોનું સર્જન એટલા માટે કર્યું છે કે તે સઘળા અલ્લાહની આરાધના કરે.” (સૂરએ ઝારેઆત ૫૬)

જ્ઞાન અને વિદ્યાપ્રાપ્તિ: એક સ્થળે સર્જનના હેતુ અંગે એવું વર્ણન થયેલ છે કે: “અલ્લાહ (સર્વનો સર્જનહાર) છે જેણે સાત આકાશનું સર્જન કર્યું છે અને તેવી જ રીતે (તેટલા પ્રમાણમાં જ) જમીન પણ બનાવી છે અને સઘળા અલ્લાહની આજ્ઞાના તાબે છે કે જેથી તમો આ જાણી લો કે અલ્લાહ દરેક વસ્તુનું સર્જન કરવા સંપૂર્ણ શક્તિ ધરાવે છે.” (સૂરએ તલાક ૧૨)

મનુષ્યની કસોટી: ઈશ્દિ થયેલ છે કે: “અને તે (અલ્લાહ) એ જ છે જેણે આકાશો અને (સઘળી) પૃથ્વીઓનું સર્જન (માત્ર) છ દિવસોમાં કર્યું અને તેનું અર્શ પાણી ઉપર હતું અને તે એટલા માટે કે તમને અજમાવે કે તમારામાં સલ્કમો કરનાર કોણ છે.” (સૂરએ હૂદ ૭)

અલ્લાહની દયા-કૃપા: ઈશ્દિ થયેલ છે કે: “જો આપના પરવરદિગારે ઈચ્છ્યું હોત તો સમગ્ર માનવજાતને એક જ પંથની અનુયાયી બનાવી દીધી હોત પણ તે એ મતભેદ તો કર્યા જ કરશે. (એ લોકો) સિવાય કે જેમના ઉપર તારા પરવરદિગારે દયા-કૃપા કરી હોય અને એ માટે જ તો અલ્લાહે એમનું સર્જન કર્યું છે.” (સૂરએ હૂદ ૧૧૮-૧૧૯)

ઉપરોક્ત આયતોના ગુઢાર્થ અંગે મનન કરીએ તો એ હકીકત સ્પષ્ટ થઈ જાય છે કે એક આયતનું વર્ણન બીજી આયત માટે જાણે પૂર્વભૂમિકા બાંધે છે કેમકે જ્ઞાન-વિદ્યા અને અલ્લાહની સાચી ઓળખ (માઅરેફત) મનુષ્યના પ્રશિક્ષણ-કસોટી અને અજમાયશ માટે

અનિવાર્ય છે અને સાચા પ્રશિક્ષણની કસોટી એ જ છે કે જ્યારે મનુષ્ય અલ્લાહની આરાધના અને ભક્તિની બાબતે અનુશાસન પૂર્વક રહે અને આ સઘળી વસ્તુઓના પરિણામ સ્વરૂપે જ મનુષ્ય અલ્લાહની દયા-કૃપાને પાત્ર બને છે. (તફસીરે નમૂના, ભાગ ૨૪, પાન નં ૨૬૩)

ઉપરોક્ત આયતોના અર્થનું ચિંતન કરતાં એ હકીકત પણ સ્પષ્ટ થઈ જાય છે કે માનવજાતિનું સર્જન મનુષ્યને તેની સર્વોપરિતાની પરાકાષ્ઠા સુધી લઈ જવા માટે થયું છે કે જે અલ્લાહની સાચી ઓળખ (માઅરેફત)થી પ્રાપ્ત થાય છે. તેથી ઈમામ હુસૈન અ.સ.ની રિવાયત વર્ણવીને ઈમામ સાદિક અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે: “હે લોકો! અલ્લાહે મનુષ્યજાતિનું સર્જન એટલા માટે કર્યું છે કે તેઓ અલ્લાહની સાચી ઓળખ (માઅરેફત) પ્રાપ્ત કરે અને જ્યારે મનુષ્ય અલ્લાહને સાચા અર્થમાં જાણી લે છે ત્યારે મનુષ્ય તે એક માત્ર અલ્લાહની જ આરાધના અને પ્રાર્થના કરે છે અને અન્યોની ભક્તિ કે દાસત્વ પ્રત્યે નિઃસ્પૃહ થઈ જાય છે.” એક વ્યક્તિએ પૂછ્યું: “હે મોલા! અલ્લાહની સાચી ઓળખ (માઅરેફત) શું છે?” આપ અ.સ.એ ફરમાવ્યું: “પોતાના યુગ (ઝમાના)ના ઈમામને ઓળખી લેવું (અને તેની આજ્ઞાઓનું પાલન કરવું) તે જ અલ્લાહની સાચી ઓળખ (માઅરેફત) છે.” (મિહાઝલ અનવાર, ભાગ ૨૩, હદીસ ૮૩)

કુરઆને મજુદમાં

અનેક વિદ્યાઓ અંગેના ઉલ્લેખો

(ગતાંકથી ચાલુ)

૧૦. કુરઆન અને ખાદ્ય પદાર્થોના સંરક્ષણનું શિક્ષણ:

“વ-કુલૂ વશરબૂ વ-લા-તુસ્રેફૂ ઈન્નહૂ લા-યુહિબ્બુલ મુસ્રેફીન.”
(સૂરએ અઅરાફ ૩૧)

અર્થાત: “અને ખાઓ-પીઓ અને બગાડ ન કરો; બગાડ કરનારા (ઉડાઉ ખર્ચા કરનારાઓ) અલ્લાહને ગમતાં નથી.”

આ બોધમાંથી એ હકીકત ફલિત થાય છે કે માનવશરીરના રોગ મહદ્ અંશે તેના ઉડાઉપણાં અને બગાડ કરવાની વૃત્તિ સાથે સબંધ ધરાવે છે. ઉડાઉપણાં અને બગાડનો એકમાત્ર અર્થ વસ્તુઓને નકામી ફેંકી દેવી તેટલું જ નથી પરંતુ જરૂર કરતાં વધારે જમવું પણ ખાદ્ય પદાર્થનો બગાડ જ ગણાય છે અને તેથી જ આ ઉલ્લેખ વસ્તુઓના સંદર્ભમાં નહીં પણ ખાવા-પીવાના સંદર્ભમાં થયો છે અને અર્થ એવો જ થાય છે જરૂરિયાત કરતાં-ધરાઈ ગયાં પછી પણ ખાધા કરવાથી પણ શરીરને નુકશાન જ થાય છે.

૧૧. સ્વાસ્થ્યશાસ્ત્ર:

“હુરેમત અલ્યકોમુલ-મયતતો વદ્દમો વ-લહમુલ ખિન્ઝીરે.”
(સૂરએ માએદહ ૩)

અર્થાત: “(હે લોકો!) તમારા ઉપર મૃત પશુ-પક્ષી તથા લોહી તથા સુવ્વરનું માંસ હરામ કરવામાં આવ્યાં છે.”

એનું કારણ એ છે કે આ સઘળા સ્વાસ્થ્ય માટે હાનીકારક પદાર્થો છે. મૃત પશુ અને પક્ષી ખાવાથી ઈન્દ્રિયો અસંવેદનશીલ થઈ જાય છે, લોહી પીવાથી પાષાણહૃદયી થઈ જવાય છે, સુવ્વરનું માંસ માણસમાં નિર્લજ્જતા પેદા કરે છે. આ સિવાય પણ આ વસ્તુઓ ખાવાથી સ્વાસ્થ્ય ઉપર વિપરીત અસરો થાય છે જે બાબત અર્વાચીન યુગમાં વૈજ્ઞાનિક પરીક્ષણોથી પણ પુરવાર થએલ છે. આશ્ચર્યની વાત તો એ છે કે રોગીને બીજાનું લોહી ચઢાવતી વખતે તો અનેક પરિક્ષણો કરવામાં આવે છે અને પ્રાણીઓનું લોહી પીતી વખતે મનુષ્ય આ બધી બાબતોની તદ્દન અવગણના કરે છે.

૧૨. કુરઆન અને નૃવંશશાસ્ત્ર:

“યા ઉખ્ત્રા હારુના મા-કાના અબૂકે ઈમરઆ સૂઈન મા-કાનત ઉમ્મોકે બગીય્યા.” (સૂરએ મરિયમ ૨૮)

અર્થાત: “હે હારુનની બહેન! ન તો તારો બાપ કોઈ બુરો વ્યક્તિ હતો કે ન તારી માં ચારિત્રહીન હતી છતાં તને આ બાળક કેવી રીતે અવતર્યો?”

કુરઆને મજીદમાં જનાબ ઈસા અ.સ.નો જન્મ પિતા વગર થવાને કારણે (એટલે કુંવારી કન્યાની કૂખે થવાને કારણે) જનાબ મરિયમની ટીકા કરનારાઓનું વર્ણન કરતાં એ હકીકત સ્પષ્ટ કરી દીધી છે કે મનુષ્યના ચરિત્ર ઉપર તેના માતા-પિતા(ના ચરિત્ર)ની અસર થાય છે અને ચરિત્રના ઘડતરમાં અનુવંશીય ગુણો મહત્વનો ભાગ ભજવે છે. તેથી મરિયમ સલા.એ પણ આ સિધ્ધાંતને રદ કર્યો નહીં અને સ્પષ્ટ રીતે જણાવી દીધું કે ન તો મારો પિતા ચરિત્રહીન હતો કે ન તો મારી માં ચરિત્રહીન હતી અને મેં પણ કાંઈ ખોટું કાર્ય કર્યું નથી પરંતુ કુદરતના ચમત્કારનું જવલંત ઉદાહરણ આ બાળક છે, તમે આ બાળકને પૂછી લો, બધું તદ્દન સ્પષ્ટ થઈ જશે અને તે પછી જનાબ ઈસા અ.સ.એ મોટું ખોલી પોતાની વાણીથી પોતાની નબુવ્વતની સાક્ષી પૂરી અને પોતાની માતાના પવિત્ર હોવાની અને પોતે પણ તેમના જ વંશમાંથી હોવાની સાબિતી આપી.

પત્રાવલી

વહાલા બાળકો,

આ પેજમાં તમે મોકલેલા પત્રોમાંથી સારામાં
સારો પત્ર શોધીને છાપવામાં આવશે...

તમારા જ અક્ષરમાં...

પત્ર બ્લેક પેનથી લખશો, સુંદર અક્ષરમાં...

સહતંત્રી.

મનુષ્યના કાબૂ બહારની

બાબત છે!

કુરઆને મજીદમાં કેટલીક બાબતો એવી વર્ણવવામાં આવી છે જેના વિશે ખુદાવન્દે આલમે ફરમાવ્યું છે કે જે કરવું મનુષ્યના કાબૂ બહારની બાબત છે. એટલે કે અલ્લાહની કેટલીક નેઅમતો (દયા) એવી છે કે અલ્લાહે મનુષ્યને આપી તો છે પરંતુ તે તેમને સાચવી શકતો નથી. વહેલાં-મોડા તે મનુષ્યના જીવનમાં નષ્ટ થઈ જવાની જ છે. આવો, એવી કેટલીક બાબતો વિશે જાણીએ જેથી તેની કદર કરી શકાય.

યુવાનીનું રક્ષણ: મનુષ્ય પોતાના યૌવનને હમેશાં સાચવીને રાખી શકતો નથી. એટલે જ ઈર્શાદ થએલ છે કે: “અમે જેને લાંબુ આયુષ્ય આપીએ છીએ ત્યારે તેની પરિસ્થિતિમાં ફેરફાર કરીએ છીએ (બાળપણ - યુવાની - વૃદ્ધાવસ્થા - અશક્તિના સ્વરૂપે) (એ બાબત પ્રત્યે તમો) કેમ ચિંતન કરતાં નથી.” (સૂરએ યાસીન, આયત ૬૮) એટલે કે મનુષ્ય ઈચ્છે તો પણ એકજ હાલતમાં નથી રહી શકતો.

જ્ઞાનનું રક્ષણ: મનુષ્ય પોતાના જ્ઞાનનું રક્ષણ પણ નથી કરી શકતો. તેથી જ ઈર્શાદ થએલ છે કે: “ખુદાએ તમારું સર્જન કર્યું તે પછી મૃત્યુ પણ તે જ આપશે અને તમો પૈકી કેટલાંકને તો અત્યંત કમજોર અને પછાત પરિસ્થિતિમાં મૂકી દે છે એટલે સુધી કે તેઓ જાણકાર હોવા છતાં અજાણ થઈ જાય છે અને ખુદા જાણકાર અને શક્તિશાળી છે.” (સૂરએ નહલ, આયત ૭૦)

શક્તિ અને સામર્થ્યનું રક્ષણ: મનુષ્ય પોતાની શક્તિ અને સામર્થ્યનું રક્ષણ પણ કરી શકતો નથી. ઈર્શાદ થાય છે કે: “હવે અલ્લાહે તમને એટલા માટે જ છૂટ આપી છે કે (તે) જાણે છે કે તમારામાં શક્તિ અને સામર્થ્ય નથી - નબળાઈ છે.” (સૂરએ અન્ફાલ, આયત ૬૬)

પોતાની સલામતીનું રક્ષણ: મનુષ્ય પોતાની સલામતીનું રક્ષણ કરવાનું પણ સામર્થ્ય ધરાવતો નથી. તેથી જ રોઝાના સંદર્ભમાં કુરઆનમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે: “તમારામાંથી જેઓ બીમાર હોય અથવા પ્રવાસમાં હોય તેમના માટે અન્ય દિવસોમાં રોઝા રાખવાની છૂટ છે.” (સૂરએ બકરહ, આયત ૧૮૪)

સાંભળવા અને જોવાની શક્તિઓનો માલિક પણ મનુષ્ય નથી. તેથી જ ઈર્શાદ થએલ છે કે: “કહી દો કે તમને આકાશ અને પૃથ્વીમાંથી આજીવિકા કોણ આપે છે? સાંભળવા અને જોવાની શક્તિઓનો માલિક કોણ છે? અને (એ) કોણ છે જે નિર્જીવમાંથી સજીવનું સર્જન કરે છે? અને કોણ છે જે આ જગતના તંત્રને ચલાવે છે? તે પછી તેઓ (અવશ્ય) કહેશે કે “અલ્લાહ” તો પછી આપ કહી દેજો કે તો પછી તમો અલ્લાહની આજ્ઞાઓનું પાલન (તકવા) કેમ નથી કરતાં? અને પરહેઝગારી કેમ સ્વીકારતાં નથી?!” (સૂરએ યુનુસ, આયત ૩૧)

મૃત્યુ અને જીવન ઉપર પણ મનુષ્યનો કાબૂ નથી. તેથી જ ઈર્શાદ થએલ છે કે: “તેમને કહી દો કે તમે ક્યાંય ચાલ્યા જાવ (તો પણ) મૃત્યુ તો તમારી મુલાકાત લેવા આવી જ જશે!” (સૂરએ જુમ્આ, આયત ૭)

PUBLISH 10TH EVERY MONTH, RNI No: GUJGUJ/2015/59960

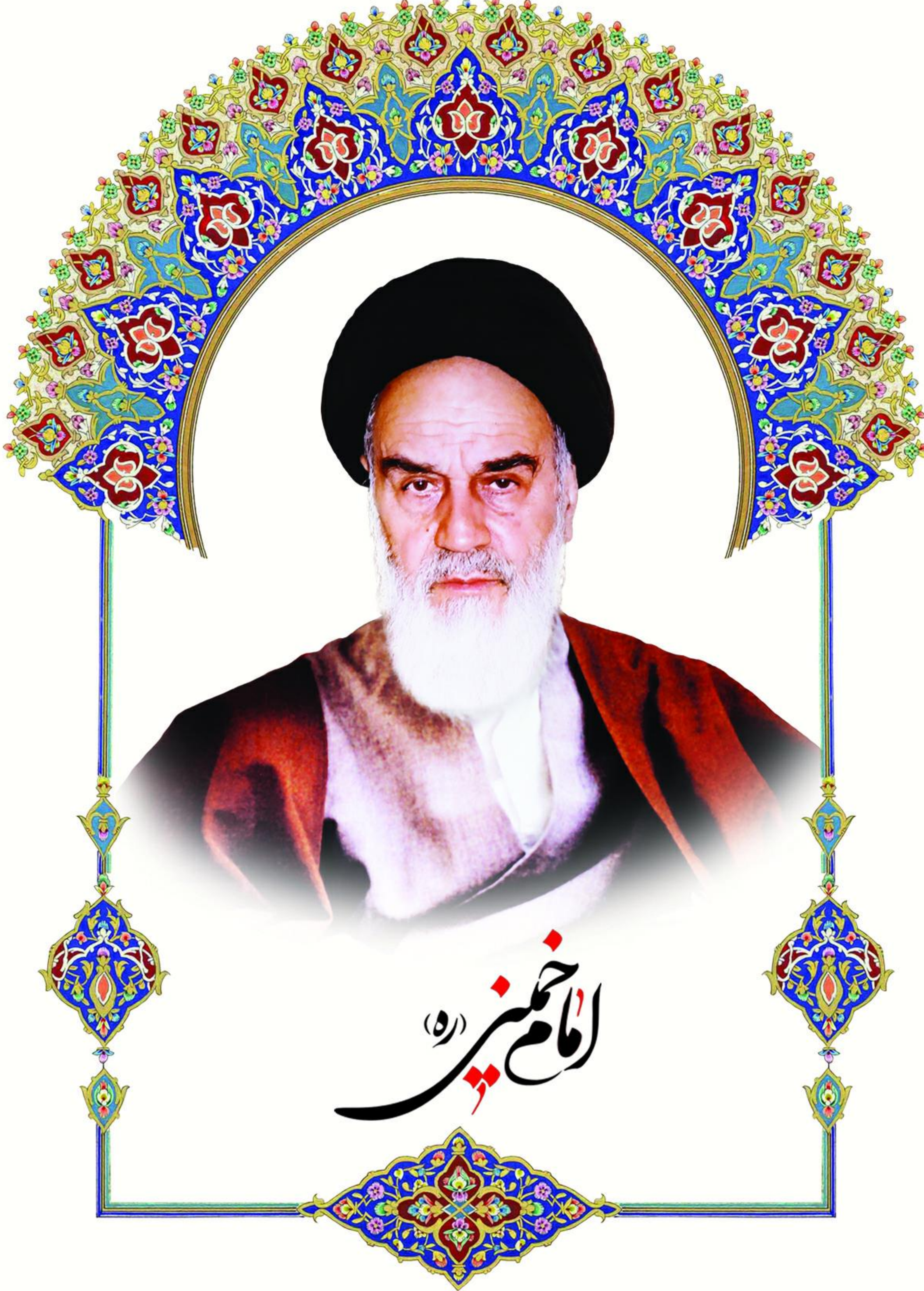
₹/ . 30

REGISTERED UNDER POSTEL REGISTRATION No: AHD-C/51/2015-2018 VALID UP TO 31TH DECEMBER 2018

ISSUED BY THE SSPO's AHMEDABAD CITY DIVISION, PERMITTED TO POST AT AHMEDABAD PSO ON 10TH OF EVERY MONTH

PUBLISHED FROM: HAUZA-E-ILMIYAH IMAM KHOMAINI CHARITABLE TRUST

865/866, BEHIND TASLIM SOCIETY, NEAR GOLDEN PARK, VATVA, AHMEDABAD - 382 440

PRINTED AND PUBLISHED BY: RIZVI MOHMED RAZA ABID HUSEIN ON BEHALF OF

HAUZA-E-ILMIYAH IMAM KHOMAINI CHARITABLE TRUST, RNI NO: GUJGUJ/2015/59960

AND PRINTED AT PRINT CARE, N.R. ESTATE, TAVDIPURA, SHAHIBAUG, AHMEDABAD-380 004

AND PUBLISHED FROM HAUZA-E-ILMIYAH IMAM KHOMAINI CHARITABLE TRUST

865/866, BEHIND TASLIM SOCIETY, NEAR GOLDEN PARK, VATVA, AHMEDABAD- 382 440

EDITOR: RIZVI MOHMED RAZA ABID HUSEIN

